

և ոչ դտի զքեզ, այլ լալով դարձայ յմուս-
կուդար, զընկերս թողի և միայնակ անա-
պարեցի թէ հասանիմ, որ Մարտիրոսն յե-
րուսաղէմայ չեկած և տիւան չմտած մարդ
հասուցանել տամք վասն խաղաղութեան.
չեղև, չի կարացաք հաւանեցուցանել. ա-
ռանց թաթարին չկարացին ճուղապ տալ
ոչ զոքա և ոչ սա. իսկ աստ ապականեալ
մուկն և աղուէսն բաժակն քացախ մէկ
պահ նստաւ քոյն, ներկեաց զինքն չարա-
խօսութեամբ և մուրթաթ Սարգիս արեւ-
դայն թուր կու քաշէ վերայս: Ես երդումն
ունիմ, որ վասն նոցա ոչ մէկ զեղ գնալ և
ոչ ստակ մի տալ, յորժամ զքեզ հաւածեն
և իւրեանք աշխարհի տէր լինին: Դեռ չե-
ղած նըւիրակ ևս եմ եղեր. հրամայեք ես,
ծառայդ եմ, հողևորտէ՛ր. այսքան պատ-
ճառս գոն և կ'ասեմք մարդոյ խաթր չի
աւերեմք, թէ չէ մեք ի՞նչ բան ունիմք
ի մէջ այսպիսի բանիցս թեմիս վիճակիս
համար թէ մեծամեծ կալուերիս. Աստուած
նսափ տայ իւրեան. թէ թողեր էր որ ի
Կիպրոս էաք պակսեր, այսչափ խօսք այլ
չէաք լսեր: Հերու ուղարկեաց ի Ստամբուլ,
չի գիտնալով գնացաք, այսչափ տարւոյ
բարեկամաց չարակամ երեւեցաք. և այս
տարի քառասուն անգամ աղաչեցի՝ թէ
այդ մարդիկդ մի՛ ուղարկեր, չի մոեց, ի՞նչ
անեմ: Վասն որոյ ես իմ բանին և իմ պա-
կասութեան հետ եմ. մի՛ կարծեր թէ ես
նոցա մէկ զործոյն վերայ եմ, կամ կամացն
կամակից: Դուք գիտէք, Աստուած ձեր
բանն ալողէ. թէ մեզ զիր մի կու գրես
քանի մի օր ի Թոխաթ կենալու կամ ի Կիպ-
րոս, հրամանք քո է. իսկ թէ բնաւին յաչ-
խարհէս ել կ'ասես, դու գիտես. ի Հապաշն
կ'երթամ, ի Ֆուսնգն կ'երթամ, ի Մօսկով
կ'երթամ, Աջամիստան կամ յէջմիւածինն
չեմ երթար, թէ ի տեղս սպանանել տալն
ևս գիտնամ. դու ողջ կեցիր և որպէս կա-
միս՝ այնպէս արա՛ւ. իսկ զմնացեալն քո
սիրելի որդեակ և մեր եղբայր Վարդան
վարդապետն պատմեցէ: Միթէ տաճկի
նամա՞զ է այս: Եւ զօրութիւն Տեառն հո-
վանասցի տեառն մերոյ և քոյոցդ ամենե-
ցուն, ամէն:

ԹՎԻՆ ՌՃԺԵ [= 1666], օգոստոս ի ԻԱ,
ի քաղաքն յԱնկուրիա:

Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԸՆՏՐՈՒ-
ԹԻՒՆԸ ՊԵՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒԻ 1941 ԱՊՐԷԼ 10-ԻՆ

Թերթս մամուլի յանձնուելու պահուն Ս. Արաույս
Ամեն. Ս. Պատրիարք Երեւանէն ընդունեցաւ Ամենայն
Հայոց Հայրապետութեան Ամեն. Տեղակալին նոյեմբեր
11 րուակիր հետեւեալ հեռագիրը:

Պերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը կարողի-
կոսի բնաւարեան օր նշանակած է 1941
Ապրիլ 10. նամակը յանձնած է բղրասարին:
Տեղեկացուցէ՛ք Փարիզ և Մարտիլ:

ՏԵՂԱԿԱԼ ԴԷՌՈՒ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

Երանաւորն Տ. Տ. Պետրոս Ա. Կարողի-
կոսի վախճանման առթիւ փոխանակուած
հեռագրեր եւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ցա-
ւակցական նամակը.

Պեյրուք, 28 Սեպտ. 1940

ՀԱՅՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐԿԻՆ, ԵՐՈՒՍԱԴԷՄ.

Կարողիկոսը վախճանեցաւ. հեռագրեցիք Ձեր
անկնուրը:

ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿԱՐՕԵԱՆ

Երուսաղիմ, 28 Սեպտ. 1940

ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿԱՐՕԵԱՆ, ԱՌԱՋՆՈՐ-
ԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՅ, ՊԷՅՐՈՒԹ.

Նորին Սրբութեան վախճանումը յուզեց մեզ
խորապէս: Կը յայտնենք մեր և Միաբանութեան
վշտակցարիւնները: Կը ցախեմք որ պիտի չկարե-
ւանք անձաւք ներկայ ըլլալ յուղարկաւորու-
թեան: Մեզ ներկայացնող երկու վարդապետներ
եղող պիտի ուղևորին վաղը:

ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՄԵՍՐՈՊ

Հրատարակեց՝ Մ. Ե. Ն.,

Համար 929-8

1 Հոկտեմբեր 1940

ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ Տ. ԵՂԻՇԷ Ս. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ԿԱՄՈՒՆԻՍՏԻ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՈՐԻ ՀԱՅՈՅ
ԼԻԲԱՆԱՆԻ
Ի ՊԵՅՐԱՆԻ

Գերազնորհ Սրբազան Եղբայր,

Մերի անհուն գաղտնությունը ընդունեցա՞յ Ձեր Ս. Եղբայրության Սեպտեմբեր 28 բուռ-
կիր գուժաբեր հեռագիրը այն պահուն՝ ուր
հաշվեցանք նախաստեղծ կատարելե եւս բա-
ժօրով կ'ըլլեինք Պատրիարքարան, եւ ես իմ
կարգիս փոխեալ սրբիւ եւ արտասուալից
աչօք հաղորդեցի դառն գոյժը Միաբանու-
րեան, որ ինձ հետ միասին համակուեցաւ
խոր ինքնությունը:

Հետեւեալ օրը ես էի ժամաւար. Բարձ-
րելու պահուս Ս. Յակոբեանց տանքին մէջ
համալսմբում հաւասարակցեալներուն հաղոր-
դեցի իսկուր իրականութիւնը՝ մաղթանքներ
ընելով վասն փրկութեան հոգւոյն երջանկա-
լիւսակ հանգուցեալ Կաթողիկոսի եւ վասն
բարեգործ, անասան եւ յարասեւ պահալ-
նութեան Կիրիլիոյ նորահաստ Արքային,
մաղթելով միանգամայն որ քիչ ասեմք վեր-
նայ Անոր վրայէն սուգի շարժը՝ ընտու-
րեամբ արժանաւոր յաջորդին:

Քիչ առաջ մօտէն ակնասես ըլլալով լու-
սահուկիի ակսակիր վիճակին, որմէ այս ան-
գամ պիտի չկարենար ազատուիլ, ինչպէս
յայտնեցին բժիշկները, արդէն կը գուշակէի
պատանելի գոբախտութիւնը, բայց եւ այն-
պէս չափազանց ցնցիչ տալուորութիւն ըրաւ
վրաս գոյժը, վասնզի իբրեւ դպրոցական ըն-
կերներ եւ ի վարդապետութեան օժակիցներ՝
բարեկամական սիրով կապուած էինք մի-
մեանց հետ: Իսկ միւս կողմէ կ'երեւակայեմ
այն լայն դասարկութիւնը, զոր Նա կը բո-
ղու իր ետեւէն, Բանդի չորս տարիներէ ի վեր
գրեթէ ինք միայնակ ուսերուն վրայ առած
եր պատշտին ծանրութիւնը եւ վարիչ ոյժը
եւ հոգին ու ջիւնը եւ Կաթողիկոսարանին,
զոր իր անպարտաւոր եւ անհոգով ու ջանքե-
րով պայծառացուց եւ մեջեղ բերաւ յաւեւ
լիւսակելի այն կոթողները, որոնք այժմ
գարգն են Կիրիլիոյ Հայրապետանոցին եւ
միանգամայն առիթ պարծանաց համարեն
Հայրության:

Արդար եւ սեղին եր այն բարոյական վար-
ձասրութիւնը զոր Պատրիարքարան ժո-
ղովը ամենայն ողջմտութեամբ ըրաւ՝ միա-
ձայն բազմեցնելով զինքը Կիրիլիոյ Կաթողի-
կոսութեան պատմական եւ դարաւոր Ար-
քին վրայ. սակայն դաժան հիւանդութիւնը
զգեսնեց զինք նոյնիսկ յաւուր փետալութեան
Իւրոյ: Ո՛չ ինք վայելեց եւ ոչ ուրիշներուն
վայելցուց: Իր առաջին հայրական ու հայ-
րապետական Կոնգալը, որ այնքան զնա-
հասուեցաւ ընդհանուրէն, իր կարապի երգը
եղաւ, աւա՛ղ:

Այժմ Ձեզ եւ Ձեր միաբանակից Ս. Հարց
եւ Եղբայր կը մնայ ի Տեր հանգուցեալ Հայ-
րապետի յիշատակի սիրոյն կրկնապատկել Ձեր
ջանքն ու եռանդը խաղաղ ու համեմատ
մթնոլորտի մը տակ շարունակելու համար
Հայրապետանոցին մէջ սեղծուած հոգեւոր,
կրթական եւ հրատարակչական աշխատանքը,
որքան որ կը ներեն ներկայիս անպայս
պայմանները, մինչեւ որ աշխարհ համարեն
բախտն ունենայ ողջունելու ցանկալի խա-
ղաղութեան արժաւոյսը եւ գործերը վերստա-
նան իրենց բնականոն ընթացքը:

Կարգադրեցինք որ յառաջիկայ Կիրակի,
6 Հոկտեմբեր, Մերոց Յակոբեանց Մայր Տա-
նարիս մէջ, յատուկ Սուրբ Պատարագի մա-
տուցմամբ եւ դամբանական Բարոգով, հոգե-
հանգստեան պատշտին կատարուի ի հանգիստ
հոգւոյ Նրանաւորին Հայրապետին:

Նկատելով որ Սեպտեմբեր 28ին արդէն
պատրաստուած էի Սուրբ Պատարագ մատու-
ցանել մեր հաշվեցանքի տօնին առթիւ, միւս
կողմէ խորհելով քե յոյժ սաստիկ պիտի լինի
Հանգուցեալի դազալին առջեւ կրելի յու-
զումս, իմ փոխարեն սեղոյ փութացուցի Միա-
բանութեան անպամներէն Հոգեւորին Տ. Տ.
Գեորգ եւ Պարոյր Վարդապետները, պատուի-
րելով անոնց որ ծաղկեպսակ մը դնեն դա-
զալին վրայ յանուն իմ եւ Նրուադեմի Միա-
բանութեան:

Յայտնելով խորին վշտակցութիւնս Ձեր
Ս. Եղբայրության, Կաթողիկոսարանի Գե-
րաւորին Արեւիկոսկոպոսներուն եւ Հոգեւորին
Վարդապետաց եւ բոլոր աշխատաւորաց՝ եւ-
կար կեանք եւ Սուրբ Հոգւոյն մխիթարու-
թիւնը կը մաղթեմ ամենուզ:

Մնամ սգակից Ձեզ եւ Աղօթակից
Պատրիարք Ս. Նրուապետի
ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Ամենայն Հայոց Հայրապետի քննութեան ժողովին երաւարդութի Միաբանութիւնը եւ պատրաստութեան շնորհակալութեամբ յայտարարեց իր անհրաժեշտութիւնը

7 Հոկտ. 1940, Երկուշաբթի ժամը 4ին (յ. մ.), գումարուեցաւ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը. Ս. Պատրիարքը, առ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը ուղղութեամբ գիրքն ընթերցումէն յետոյ, կատարուեցաւ ընտրութիւնը Երեսօղէմի Միաբանութիւնը ներկայացնող պատգամաւորին: Եւ քուէից մեծամասնութեամբ, կ'ընտրուի Ս. Աթոռոյս Երեսօրարապետ Գեր. Տ. Կիրակի Վրդ. Իսրայէլեան:

Ս. Աթոռոյս Ամեն. Ս. Պատրիարքի հրահանգով Հոկտեմբեր ամսոյ ընթացքին հետզհետէ ընտրուեցան Կաթողիկոսական ընտրութեան հետեւեալ տեղական պատուիրակները.

Երեսօղէմէն՝ Մեծ. Տիար Լեւոն Գեորգեան
Բերքեմէմէն՝ » » Յակոբ Նասարեան
Յոպպէ-Ռեմէմէն՝ » » Յովնանէս Գալանճեան
Հայկապոլէն՝ » » Սիմոն Սիմանեան
Անդրյոթղանէն՝ » » Տօք. Սուրէն Էթէմէզեան:

Նորին Ամեն. Նախագահութեամբ, յիշեալ Մեծ. ազգայինները Նոյեմբեր 3ին, Կիրակի, ժողով գումարեցին պատրիարքարանի մէջ, և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրութեան համար Ս. Էջմիածին գումարուելիք Ազգային - Եկեղեցական ժողովին մէջ Երեսօղէմի պատրիարքական շնորհակալ հայ ժողովուրդը ներկայացնող աշխարհական պատգամաւոր ընտրեցին Հայֆայի Տիար Պենոն ձըրեան Մեծ. ազգայինը: Ժողովին ներկայ էր Կաթողիկոսական ընտրութեան Միաբանական ընտրութեան ներկայացուցիչը՝ Երեսօրարապետ Գեր. Տ. Կիրակի Վրդ. Իսրայէլեան: Ստորեւ կուտանք ժողովին արձանագրութիւնը:

«Օրակարգ. — Ընտրութիւն Պաշտօնատէրի եւ Անդրյոթղանի Հայ ժողովրդական մէկ աշխարհական Պատգամաւորի:

«Ըստ հրահանգի Ս. Երեսօղէմի Առաքելական Ս. Աթոռոյ Պատրիարք Ամեն. Տ. Մեսրոպ Ս. Արքեպիսկոպոս Նշանեանի, այսօր, Կիրակի, 3 Նոյեմբեր 1940, ժամը 10.30ին (կ. ա.) Պատգամաւորական ժողովս Նիստ գումարեց Պատրիարքարանի մէջ Նախագահութեամբ Նորին Ամենապատուութեան, կատարելու համար ընտրութիւնը աշխարհական միակ պատգամաւորին, որ յաջորդեալ Երեսօղէմի պատրիարքական շնորհակալ Հայ ժողովրդական պիտի մասնակցի Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրութեան առթիւ Ս. Էջմիածին մէջ գումարուելիք Ազգային - Եկեղեցական ժողովին: Ներկայ էին.

- 1.— Տիար Սիմոն Սիմանեան, Պատուիրակ Հայֆայի,
- 2.— » Լեւոն Գեորգեան, Պատուիրակ Երեսօղէմի,

- 3.— » Տօքթ. Սուրէն Էթէմէզեան, Պատուիրակ Անդրյոթղանի,
- 4.— » Յովնանէս Գալանճեան, Պատուիրակ Յոպպէ-Ռեմէմէն,
- 5.— » Յակոբ Նասարեան, Պատուիրակ Բերքեմէմէն:

«Ամեն. Ս. Պատրիարքը Հայրը ժողովը բանալով՝ շնորհաւորեց ներկայ պատուիրակներուն պաշտօնը և հրաւիրեց զիրենք, ըստ Օրակարգի կատարելու Պաշտօնատէրի և Անդրյոթղանի Հայ ժողովրդական միակ աշխարհական պատգամաւոր ընտրութիւնը:

«Նորին Ամենապատուութիւնը կարգաց Մայր Աթոռոյ Ամենապատու. Տեղակալէն և Գերագոյն Հոգևոր Խորհուրդէն ստացուած 8 Յուլիս 1940 թիւ 144. և 12 Սեպտեմբեր 1940 թիւ 193 պաշտօնագրերը, որոնցմով պէտք եղած հրահանգները կը տրուէին պատգամաւոր ընտրութեան և յարակից մանրամասնութեանց վերաբերմամբ:

«Խորհրդակցութիւններ և կարծեաց փոխանակութիւններ եղան ընտրելի պատգամաւոր անձին շուրջ:

«Նկատի առնուեցաւ արդի պարագաներու մէջ երթեկութեան և այլն ղեկավարութիւնները:

«Այս ժողովս նկատի առաւ Հայֆայի ազգայիններէն Տիար Պենոն ձըրեանի 23 Հոկտեմբեր 1940 թուակիր նամակը, որով իր թեկնածութիւնը կը զնէր՝ ընտրուելու պարագային՝ ըլլալ Պաշտօնատէրի և Անդրյոթղանի Հայութեան աշխարհական պատգամաւոր:

«Յիշեալ ազգայինի մասին ըստ ամենայնի նպաստաւոր տեղեկութիւններ քաղուած ըլլալով Հայֆայի նախկին Հոգևոր Հովիւ Հոգ. Տ. Շաւարշ Վարդապետէ, ինչպէս նաև ժողովին ներկայ եղող Հայֆայի ժողովրդական ներկայացուցիչ Տիար Սիմոն Սիմանեանէ՝ ժողովս, միաձայնութեամբ, Պաշտօնատէրի և Անդրյոթղանի Հայ ժողովրդական աշխարհական պատգամաւոր ընտրեց Մեծ. Տիար Պենոն ձըրեանը և խնդրեց Ամեն. Ս. Պատրիարքը Հօրմէն այս ընտրութիւնը հեռագրաւ ծանուցանել Մայր Աթոռոյ Ամեն. Սրբազան Տեղակալին և Ս. Էջմիածին, ինչպէս նաև ընտրեալ պատգամաւորին՝ ի Հայֆա:

«Ժամը 12ին փակուեցաւ ժողովս Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր Պահպանչալով:»

(Ստորագրութիւնք՝ Ներկայից)

3 Նոյեմբեր 1940

Աթոռ Առաքելական Ս. Յակոբեանց
Երեսօղէմ

Ժողովէն վերջ Ամեն. Ս. Պատրիարքը Հայրը հետեւեալ հեռագրեց Ս. Էջմիածին Ամեն. Տեղակալ Որբազանին:

«Կաթողիկոսական քննութեան պատգամաւորներ քննութեան մեր Միաբանութեան կողմէ՝ Կիրակի 3. Վրդ. Իսրայէլեան, 45 տարեկան, երեսօղէմաբնակ, Խաւանդապետ, որի հանգուցեալ Մաքոն համանալի ի Նոր Զուգա, եւ Պաղեսիմի եւ Անդրյոթղանի ժողովրդական կողմէ՝ Պենոն ձըրեան, 35 տարեկան, որի Յովսէփի, Պաղեսիմեան հպասակ, բնակիչ Հայֆայի:»

ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՄԵՍՐՈՊ

ՏՕՆԱԿԱՆՔ ԵՒ ԲԵՄԱԿԱՆՔ

✱ 8 Սեպտ. կիր. — Գիլն Գոսլոյ Ս. Աստուածամկն. Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Ս. Աստուածածնայ Տաճարին մէջ:

— Նորին Վեհ. Մեծին Բրիտանիոյ ձօրձ. թագաւոր - կայսեր բաղձանքին համաձայն, ինչպէս միւս եկեղեցիներու նոյնպէս մեր եկեղեցւոյ մէջ, համաշխարհային խաղաղութեան համար կատարուեցաւ մասնաւոր աղօթք և խնդրուածք: Ու Հօգ. Տ. Եղիշէ Վրդ., պատերազմի պատճառներու վրայ, օրուան առիթով, պատշաճ քարոզ մը խօսեցաւ:

✱ 15 Սեպտ. կիր. — Ս. Պատարագ՝ ի Ս. Հրեշտակապետ. քարոզեց Տ. Գէորգ Վրդ., բնաբան առնելով «Այլ շնորհքն Աստուծոյ եմ գինչ եւ իցեմ. և շնորհ նորա որ յիս՝ ընդունայն ինչ ոչ եղև» (Ա. կրնթ. Ժե. 10). բացատրեց թէ մարդիկ հաւատքով և Աստուծոյ շնորհքին միջոցաւ միայն կրնան փրկուիլ, և ոչ թէ իրենք իրենց անձնական արժանիքներով:

✱ 21 Սեպտ. Շբ. — Իմուկոյ Ս. Աստուածամկն ի ՍԱՆՏԱՅԷ. Ս. Յակոբ կատարուած առաւօտեան ժամերգութենէն յետոյ, Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ ի Ս. Աստուածածնին, հանդիսաւորապէս՝ «Հրաշափառ»ի արարողութիւնը կատարելէ յետոյ: Քարոզեց Տ. Կիւրեղ Ծ. Վրդ.:

✱ 22 Սեպտ. կիր. — Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ ի Ս. Հրեշտակապետ. քարոզեց Տ. Պարզե Վրդ. հետեւեալ բնաբանով. «Հօգի է Աստուած, և երկրպագուացն նորա հոգւով և ճշմարտութեամբ պարտ է երկրպագանել». ներկայացնելէ յետոյ էական յատկանիշերը մարդուն և Աստուծոյ, ցոյց տուաւ թէ ինչպէս պէտք է տեղի ունենայ անոնց յարաբերութիւնը: Աստուած սէր է գեղազանցապէս, և Անոր ճշմարիտ երկրպագուն, հոգիով պարտի հաղորդութեան մէջ ըլլալ Անոր հետ:

✱ 28 Սեպտ. Շբ. — Նախասոց խաչվերացի. ըստ սովորութեան, երեկոյեան ժամերգութեան աւարտումին, Քրիստոսի Ս. Խաչին մասունքը պարունակող ճաճանչը Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ձեռամբ, Ս. Գլխադրի մատուռէն, թափօրով Աւագ Սեղան հանուեցաւ, ուրիշ Սրբազանը օրհնեց կենաց Փայտով՝ հաւատացեալները: Արարողութենէն վերջ, Միաբանութիւնը պատրիարքարան ելաւ թափօրով. — Նոյն պահուն հասաւ հեռագիր մը որ կը գտնուէր մահը կրկնիոյ Պետրոս Ա. Հայրապետին: Ս. Պատրիարք Հայրը քրտի փղծկումով հաղորդեց գոյժը՝ Միաբանութեան անդամներուն: — Գիշերը կատարուեցաւ Հսկում:

✱ 29 Սեպտ. կիր. — խաչվերաց. Մեծ հանդէսով պատարագեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը և քարոզեց, հաստատելով Խաչին ներդրածութիւնը անհատներու և համայնքներու կեանքին մէջ: Ներկայացուց Խաչին փառքը քրիստոնէական պատմութեան մէջ: Յոյց տուաւ թէ որքան որ անարգուած էր Խաչը ի հնումն, այնքան ի պատուի եղաւ քրիստոնէութեամբ: — Պատարագէն վերջ կատարուեցաւ Հոգեհանգստեան պաշտամունք Մեղգոնեան բարերար եղբայրներու հա-

մար: — Կէս օրէ վերջ, ժամերգութենէն առաջ, Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ, չքեղ հանդիսաւորութեամբ կատարուեցաւ Խաչվերացի մեծ անդամներ, հանդիսապետութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր:

✱ 30 Սեպտ. Բշ. — Մեկեղոց խաչվերացի. Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ ի Ս. Փրկիչ. քարոզեց Տ. Սերովբէ Վրդ. բացատրելով թէ ինչպէս մարդկութիւնը ձկնած էր կեանքին խորհուրդը ըմբռնել, սակայն իր մարդկային միջոցները անբաւական էին այդ խորհուրդը լրել ըմբռնելու. քրիստոնէութիւնն էր որ Խաչին գաղափարին լոյսովը բացաւ խորհուրդը թէ՛ աստուծո և թէ անդնական կեանքին: — Յետ Ս. Պատարագի հանդիսաւոր հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Ազգային Գերեզմանատան մէջ:

✱ 6 Հոկտ. կիր. — Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ. քարոզեց Տ. Շաւարշ Վրդ., հրահանգիչ դասեր հանելով հանգուցեալ Տ. Տ. Պետրոս Ա. Կաթողիկոսի կեանքի զանազան շրջաններէն: Ներկայացուց Ողբ. Պետրոս Կաթողիկոսի անձը իբրեւ մտքի, սրտի եւ կամքի տէր անհատականութիւն. եւ հանգիստութիւններ մատնանչեց մեր օրերու եւ Յիսուսի առաքեալ Պետրոսի միջև, օրհնելով յիշատակը հանգուցեալ հայրապետին: — Հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտամունք կատարուեցաւ Տ. Պետրոս Ա. Կաթողիկոսի հոգեոյն համար: Ս. Պատարագէն վերջ, Միաբանութիւն և ուսանողութիւն պատրիարքարան ելան թափօրով, իրենց ցաւակցութիւնը յայտնելու Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, որ միակ օծակից մտերմին էր հանգուցեալ հայրապետին: Նոյն միջոցին, կրկին ցաւակցութիւն յայտնելու եկած էր նաև Անկիւքան եկեղեցւոյ եպիսկոպոսը, երէցի մը ընկերակցութեամբ:

✱ 11 Հոկտ. Ուր. — Յետ միջօրէի ժամերգութիւն և նախատոնակը կատարուեցաւ Ղպտոց Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ, հանդիսապետութեամբ լուսարարապետ Տ. Կիւրեղ Ծ. Վրդ.:

✱ 12 Հոկտ. Շբ. — Ս. Կեդր. Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ղպտոց Ս. Գէորգ եկեղեցիին մէջ. քարոզեց Տ. Եղիշէ Վրդ.:

Պատարագէն վերջ, հանդիսապետ Հայր Սուրբը և վարդապետներ նոյն վանքի տեսչարանը ելան, ուր պատշաճ պատուասիրութիւն մը եղաւ:

Յետ միջօրէի, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր զըլխաւորութեամբ, ամբողջ Միաբանութիւնը, պաշտօնական երթով գնաց Ս. Յարութիւն, ուր, «Հրաշափառ»ի մուտքէն յետոյ, երեկոյեան ժամերգութիւնը եւ Վարագայ խաչի նախատոնակը պաշտուեցաւ, ազգապատկան բաժնի վերնատան մէջ:

✱ 13 Հոկտ. կիր. — Վարագայ խաչ. ժամերգութիւն ի Ս. Յարութիւն. Ս. Պատարագ մատուցուց Ս. Գերեզմանին վրայ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը: Պատարագէն յետոյ ամբողջ Միաբանութիւն նոյն հանդիսաւոր գնացքով վերադարձաւ վանք:

✱ 20 Հոկտ. կիր. — Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ ի Ս. Յակոբ. քարոզեց Տ. Յուսիկ Վրդ. ողորմածութեան և բարեգործութեան մասին, մատնանչելով ճշմարիտ կերպը աստուածահաճոյ ընկերսիրութեան:

※ 26 Հոկտ. Շբ. — Տոն Սրբոց Թարգմանչաց վարդապետաց, ի Ս. Յակոբ պատարագեց և քարոզեց Տ. Արթուր վրդ. բնաբան առնելով «Աստուած խօսեցաւ ի բարձանց» խօսքը. «Երակներ կան, բուս, ժողովուրդներու հոգեկան կեանքին մէջ, ուր կը խօսի աստուածային հոգին. ազգերու և Աստուծոյ հանդիպման կէտն է ատիկա: Մեր Թարգմանիչները հանդիպման կէտերն են Աստուծոյ: Ապա խորհրդածութիւններ ըրաւ, յիշատակելի սուրբերէն իւրաքանչիւրին առիթով: Պատարագէն վերջ կատարուեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն: Որոշ թիւով բազմութեան մը հետ ներկայ էր Ս. Թարգմանչաց վարժարանի ամբողջ ուսանողութիւնը:»

※ 27 Հոկտ. Կիր. — Ի Ս. Հրեշտակապետ քարոզեց Տ. Պոսկ վրդ. «20^{րդ} ուստեք ասեմ զինէն մարդիկն թէ իցեմք բնաբանով, և բացատրեց թէ անհրաժեշտ է քրիստոնեային համար նախ զՅիսուս ճանչնալ, անոր ներկայութիւնը իր մէջ ըզգալ, և անկէ յետոյ միայն զայն իրը Աստուծոյ օժեակը դաւանել:»

※ 3 Նոյ. Կիր. — Ս. Պատարագ ի Ս. Յակոբ քարոզեց Տ. Միւսոն վրդ., օրուան ճաշու ընթերցուածէն կրօնական դասեր աւանդելով:

Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ա Կ Ա Ն Բ

※ 14 Սեպտ. Շբ. — Ս. Աթոռ վերադարձաւ Հոգ. Տ. Պարոյր վրդ. Միւսոնեան, Կիպրոսի Մելգոնեան հաստատութեան մէջ իր կրօնական դաստիարակի, և հոգեւորականի հինգ տարիներու արդիւնաւոր և օգտաշատ պաշտօնավարութենէն վերջ, և ստանձնեց դասեր ընթացարանի և Ժառանգաւորաց վարժարանի մէջ:

※ 23 Սեպտ. Բշ. — Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը վերադարձաւ Լիբանանէն, իր հետ բերելով Անթիլիասի Դպրեվանքի վերադարձու Հոգ. Տ. Նորայր վրդ. Պօղարեան, որուն պաշտօնավարութեան հինգ տարիներու շրջանը առաւել քան օգտակար եղաւ Անթիլիասի Դպրեվանքին մէջ: Հոգ. Հայրը իրեն անդամ Պատ. Տնօրէն Ժողովոյ կը վերադառնայ Ս. Աթոռ, ստանձնելով դասեր ընթացարանի և Ժառ. վարժ.ի մէջ:

※ 29 Սեպտ. Կիր. — Այսօր, խաչվերացի Ս. Պատարագի մատուցումէն յետոյ, Հոգ. Տ. Գէորգ և Տ. Պարոյր վարդապետները Անթիլիաս մեկնեցան, յանուն Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան, մասնակցելու հայրապետի Թաղման արարողութեան:

※ 2 Հոկտ. Դշ. — Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր այցելեցին Երուսաղէմի Անկլիքան եկեղեցւոյ եպիսկոպոսը և Կանոնիկոս Պրիմէն, իրենց և համայնքին ցաւակցութիւնը յայտնելու, Ն. Ս. Օծու թիւն Տ. Պետրոս Ա. կաթողիկոսի մահուան առթիւ:

※ 17 Հոկտ. Եշ. — Նապլուսի դատաւոր L. E. C. Evans, իր տիկնոջ և իր հետեւորդներուն հետ

միասին այցելեցին Ս. Յակոբեանց Տաճարը և մայրավանքը:

※ 18 Հոկտ. Ուր. — Հարիւրապետ Էքսէրճեանի առաջնորդութեամբ, Ս. Յակոբեանց Տաճարը և վանուցս զանազան հաստատութիւնները այցելեցին Պաղեստինի ընդհանուր հրամանատարութեան սպայակոյտի անդամները, Leit. Col. C. P. Bakerի զլխաւորութեամբ:

※ 1 Նոյ. Ուր. — Կէսօրէ առաջ Ժամը 10ին, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, հետն ունենալով Լուսարաբապետ Գեր. Տ. Կիւրեղ Ծ. վրդ.ը, Բամազանի պայրամի առիթով շնորհաւորական այցելութիւններ տուաւ տեղւոյս իսլամական բարձր ժողովին, երեսուզէմի քաղաքապետին, և մի քանի իսլամականաւոր անձնաւորութեանց:

※ 2 Նոյ. Շբ. — Ժամը 10.30 (կ. ա.), Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, իր հետ ունենալով Գեր. Լուսարաբապետ Հայր Սուրբը և վանուցս բժիշկ Տօթթ. Ն. Եսպլեանը, Բամազանի պայրամին առիթով, շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ քաղաքիս թրքական հիւպատոսին:

Վ Ե Ր Ա Բ Ա Յ Ո Ւ Մ Ն Ե Ր

※ Հոկտ. 2ին տեղի ունեցաւ պաշտօնական վերաբացումը Ժառանգաւորաց վարժարանի և ընթացարանի դպրոցական տարեշրջանի: Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Տնօրէն Ժողովոյ անդամներով և ուսուցչական կազմով, ուսանողներէն առաջնորդուած՝ վարժարանի սրահը ելան. եղան աւօթք ու երգ. կարգացուեցաւ Սերմնացանի առակը. Ս. Պատրիարք Հայրը յորդորեց ուսանողութիւնը Ժրջան աշխատութեամբ արդիւնաւորել իրենց հոգիի և մտքի աճման համար ցանուած սերմերը:

Այս տարի Ժառանգաւորաց վարժարանի ուսուցչական կազմին վրայ աւելցան Հոգ. Տ. Նորայր վրդ. Պօղարեան, Հոգ. Տ. Պարոյր վրդ. Միւսոնեան, և Պր. Պերճ Սանտրունի:

Սիւրիայէն և Լիբանանէն հասած են արդէն 12 նոր Ժառանգաւորներ: Կը սպասուի ընդունուածներէն մնացածներուն ժամանումին:

※ Հոկտ. 3ին վերաբացուեցաւ նաեւ Ս. Թարգմանչաց վարժարանը. տեսչութիւնը՝ ուսուցչական կազմով, և ամբողջ ուսանողութիւնը՝ աւելի քան 650 հոգի, ընդունեցին Ս. Պատրիարք Հայրը, վարժարանի սրահին մէջ, ուր, Տեսուչ Հայր Սուրբին շնորհակալութեան խօսքերէն յետոյ՝ Ս. Պատրիարք Հօր այս այցելութեան համար, Նորին Ամենապատուութիւնը օրհնեց ուսուցչական կազմը և ուսանողութիւնը. միաբերան երգեցին «Հայր մեր»ը. նոյն օրը դասերը սկսան: Ս. Թարգմանչաց վարժարանի ուսուցչական կազմին վրայ աւելցան Տ. Յակոբ Աբեղայ, Պ. Պերճ Սանտրունի և Պ. Ստեփան Զօպանեան: